

**VI. Науково-практична платформа
«СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ Й СОЦІОКУЛЬТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ
МІСТ І ГРОМАД»**

1. Гідна праця та економічне зростання.

**ГІДНА ПРАЦЯ ТА ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ В РОЗРІЗІ ПСИХОЛОГІЧНИХ
ОСОБЛИВОСТЕЙ**

Барковська Ю. С.
ПП Антарекс,
ybarkovska@gmail.com

Актуальність статті на тему "Гідна праця та економічне зростання в розрізі психологічних особливостей" зумовлена кількома ключовими чинниками. У сучасній економіці, де конкуренція за таланти стає все гострішою, організації все більше усвідомлюють важливість створення здорового та підтримуючого робочого середовища. Гідна праця, що включає психологічний комфорт і задоволення від роботи, є критичним аспектом для збереження та підвищення продуктивності працівників. Психологічні аспекти, такі як мотивація, емоційний інтелект та стресостійкість, мають значний вплив на ефективність праці та загальну продуктивність. Розуміння цих факторів дозволяє організаціям оптимізувати робочі процеси, покращити взаємодію в командах і зменшити рівень стресу. Швидкий розвиток технологій та автоматизація праці вимагають від працівників постійної адаптації та освоєння нових навичок. Гідна праця не лише покращує якість життя працівників, але й впливає на економічні результати організацій та країн. Щасливі і мотивовані працівники здатні генерувати більше інновацій, що сприяє економічному зростанню. Таким чином, стаття на цю тему є надзвичайно актуальною, оскільки висвітлює важливі аспекти, які впливають як на індивідуальний рівень працівника, так і на загальну економічну ситуацію. Її зміст може допомогти у формуванні ефективних стратегій для покращення умов праці і забезпечення стійкого економічного розвитку.

Мета дослідження на тему "Гідна праця та економічне зростання в розрізі психологічних особливостей" полягає у вивченні впливу психологічних аспектів на умови гідної праці і економічне зростання. Зокрема, дослідження має на меті визначити, як мотивація, емоційний інтелект, стресостійкість та інші психологічні фактори впливають на продуктивність працівників, їх задоволеність працею та загальний економічний розвиток. Це дозволить розробити рекомендації щодо покращення умов праці і стратегій управління для досягнення стійкого економічного зростання.

Методика та організація дослідження включає кілька ключових етапів. Першим етапом є аналіз літератури, що передбачає огляд наявних наукових джерел, досліджень і теоретичних моделей, які стосуються теми гідної праці, економічного зростання та психологічних аспектів. Це дозволить сформулювати теоретичну основу для дослідження. Наступним етапом є проведення інтерв'ю з експертами з теми для отримання якісних даних про їхній досвід, ставлення до роботи та вплив психологічних аспектів на їхню продуктивність і задоволеність. Спостереження робочих процесів і взаємодії в командах дозволяє оцінити реальні умови праці та їх вплив на психологічний стан працівників. Завершальним етапом є підготовка звіту про результати дослідження, включаючи висновки та рекомендації.

Гідна праця, як поняття, стала невід'ємною частиною сучасного розуміння умов роботи та соціальної відповідальності. Вона охоплює не лише справедливу оплату праці і безпечні умови роботи, але й психологічний комфорт, що є критично важливим для забезпечення загального добробуту працівників. Гідна праця включає в себе

забезпечення таких умов, які дозволяють працівникам почуватися цінованими і знехтуваними, а також сприяють їхньому професійному і особистісному розвитку. Це поняття стало актуальним у світлі сучасних соціально-економічних змін, де акцент на якості життя та добробуту працівників набирає дедалі більшого значення [2].

Психологічні аспекти, такі як мотивація, емоційний інтелект і стресостійкість, є критично важливими для забезпечення гідної праці і для створення продуктивного робочого середовища. Мотивація працівників є однією з ключових складових, що визначає їхню готовність докладати зусиль у роботі. Високий рівень мотивації забезпечує не тільки більшу ефективність у виконанні завдань, але й сприяє зростанню інноваційності та ініціативності працівників. Працівники, які відчувають, що їхні зусилля та досягнення оцінюються і винагороджуються справедливо, зазвичай демонструють вищий рівень відданості своїй роботі. Це, у свою чергу, веде до підвищення загальної продуктивності організації та зниження текучості кадрів. Мотивація може бути внутрішньою, що ґрунтується на особистих цінностях і інтересах працівника, або зовнішньою, що залежить від системи винагород та заохочень, яку надає організація.

Емоційний інтелект також відіграє важливу роль у забезпеченні гідної праці. Цей аспект психології допомагає працівникам ефективно управляти власними емоціями, а також розуміти і правильно реагувати на емоції інших. Високий рівень емоційного інтелекту сприяє ефективній комунікації, запобігає конфліктам і сприяє створенню позитивної атмосфери в команді [1].

Стресостійкість є ще однією важливою психологічною характеристикою, що впливає на якість праці. Працівники, які володіють високим рівнем стресостійкості, здатні ефективніше справлятися з навантаженням і швидко відновлюватися після важких ситуацій. Вони менше піддаються вигоранню і втраченню мотивації, що дозволяє їм підтримувати стабільний рівень продуктивності і зберігати високий моральний дух. Організації, що забезпечують своїм працівникам підтримку у формі тренінгів по управлінню стресом і програм підтримки психічного здоров'я, можуть значно зменшити негативний вплив стресу і підвищити загальний рівень задоволеності і ефективності роботи. Стресостійкість є ключовою для підтримки продуктивності і загального добробуту працівників. У сучасному світі, де швидкі зміни та високі вимоги є нормою, здатність справлятися зі стресом визначає не лише індивідуальну ефективність, але й здатність організацій адаптуватися до нових умов. Психологічна безпека, яка забезпечує відсутність страху перед дискримінацією та несправедливістю, сприяє підвищенню продуктивності та зменшенню вигорання.

Гідна праця не лише покращує якість життя працівників, але й позитивно впливає на економічний розвиток. Організації, які забезпечують підтримку і комфорт для своїх працівників, зазвичай мають більший успіх у довгостроковій перспективі. Щасливі і мотивовані працівники здатні генерувати більше ідей і інновацій, що є важливим двигуном економічного зростання. Приділення уваги психологічним аспектам дозволяє зменшити текучість кадрів, підвищити ефективність робочих процесів і створити позитивний імідж компанії [2].

Однак, разом з позитивними аспектами, існують і психологічні виклики, які можуть значно вплинути на якість праці і загальний клімат в організації. Одним з найбільш серйозних викликів є стрес і вигорання, які можуть виникати внаслідок надмірних вимог, високого робочого навантаження або нестабільності на робочому місці. Стрес, викликаний цими факторами, може проявлятися у вигляді фізичних і психологічних симптомів, таких як безсоння, тривожність, депресія і загальне відчуття виснаження. Відсутність належної підтримки з боку організації або відсутність ресурсів для справляння з стресовими ситуаціями можуть призвести до зниження продуктивності, погіршення якості роботи і втрати мотивації у працівників. В

довгостроковій перспективі це може негативно вплинути на атмосферу в команді і загальне моральне здоров'я організації.

Швидкий розвиток технологій є ще одним значним викликом. Постійні технологічні інновації і зміни створюють потребу в безперервній адаптації і освоєнні нових навичок. Це може бути джерелом психологічного дискомфорту для працівників, які відчують тиск, щоб постійно оновлювати свої знання і навички, щоб залишатися конкурентоспроможними на ринку праці. Часто це супроводжується страхом перед застаріванням, невпевненістю у власних силах і тривогою з приводу можливих змін у робочих обов'язках. Недостатня підготовка до змін або відсутність підтримки з боку роботодавця може погіршити ситуацію і сприяти підвищенню стресу і тривожності серед працівників [4].

Крім того, швидкі технологічні зміни можуть створювати розрив між різними поколіннями працівників. Старші працівники можуть відчувати труднощі з адаптацією до нових технологій, що може вплинути на їхню впевненість у себе і загальний рівень задоволеності роботою. Це може призвести до конфліктів у команді або до відчуття відчуження серед працівників, що також вплине на загальний моральний клімат.

Відповідно, організації повинні не лише впроваджувати новітні технології, але й активно підтримувати своїх працівників у процесі адаптації. Це може включати в себе проведення тренінгів і курсів підвищення кваліфікації, забезпечення менторської підтримки, а також створення комфортного і підтримуючого середовища, де працівники можуть відкрито висловлювати свої побоювання і отримувати необхідну допомогу. Залучення працівників у процес змін і забезпечення їм ресурсів для розвитку можуть значно зменшити негативні наслідки стресу і вигорання, сприяючи таким чином створенню здорового і продуктивного робочого середовища [3].

Таким чином, гідна праця є важливим аспектом не лише для індивідуального благополуччя працівників, але і для загального економічного розвитку. Психологічні особливості відіграють ключову роль у формуванні умов праці та забезпеченні стійкого економічного зростання. Розуміння і врахування цих аспектів дозволяє організаціям створювати гармонійні умови для своїх працівників, що в свою чергу сприяє їхній продуктивності та загальному успіху.

Література:

1. Іванова Н. М. Взаємодія між гідною працею та економічним зростанням: Психологічні аспекти. Монографія. Київ: Вид-во НТУ, 2022. 280 с.
2. Сидоренко О. І. Економічне зростання та задоволення від праці: Психологічні дослідження. Стаття. Економічна психологія, 2021. № 4. С. 45–59.
3. Петрова О. Г. Гідна праця в умовах економічної нестабільності: Психологічні фактори. Дисертація. Львів: Львівський університет, 2019. 180 с.
4. Ковальчук А. Соціально-психологічні аспекти трудового середовища та економічного зростання. Стаття. Журнал соціальної психології, 2023. № 2. С. 88–102.

ЕФЕКТИВНЕ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОГО СОЦІАЛЬНОГО ЛІФТА ЯК ВАЖЛИВА УМОВА ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ

Сакало О. Є.

*Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
asakalo79@gmail.com*

Більшість дослідників вважають однією з необхідних умов нормального функціонування сучасного суспільства й, відповідно, його сталого розвитку, ефективну роботу різних соціальних ліфтів.

З-поміж основних соціальних ліфтів: політичного, професійного, шлюбно-сімейного, освітнього, чільне місце традиційно займає економічний соціальний ліфт.